

STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z 9 maja 2014 r.

**w przedmiocie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów
powszechnych oraz niektórych innych ustaw**

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z rządowym projektem ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych podtrzymuje, w nieuwzględnionej części, uwagi wyrażone w opinii z dnia 5 marca 2014 r. w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw. Aktualne pozostają następujące kwestie:

- 1) Krajowa Rada Sądownictwa podtrzymuje stanowisko o niezasadności wyposazania Ministra Sprawiedliwości w kompetencję do żądania akt sądowych w związku ze sprawowaniem zewnętrznego nadzoru administracyjnego. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2014 r. sygn. akt U 9/13 stanowi, zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa, o zasadności wątpliwości co do konstytucyjności projektowanego art. 37g ustawy;
- 2) Krajowa Rada Sądownictwa krytycznie odnosi się do propozycji określenia długości delegacji sędziów do Ministerstwa Sprawiedliwości. Sędzia w okresie tej delegacji nie może bowiem zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, z dnia 15 stycznia 2009 r. sygn. akt K 45/07, orzekać, co jest podstawowym i najważniejszym obowiązkiem sędziego. W przekonaniu Rady okres delegacji mógłby być oznaczony na okres 2 lat z możliwością jednokrotnego jej przedłużenia na kolejny dwuletni okres. Nadal proponowane przez projektodawcę okresy 5 letnie, w połączeniu z projektowanym odroczeniem skutków tej regulacji w art. 12 projektu, budzą wątpliwości co do rzeczywistych intencji projektodawcy i dalszego przełożenia praktyki stosowania instytucji delegacji na stan kadr sędziowskich;
- 3) Krajowa Rada Sądownictwa ponownie negatywnie ocenia proponowaną w art. 9 projektu ustawy zmianę art. 60 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym w zakresie w jakim przyznaje się Ministrowi Sprawiedliwości uprawnienia do występowania z wnioskiem o rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy rozbieżności w wykładni prawa. W przekonaniu Rady Minister Sprawiedliwości, jako organ władzy wykonawczej, powinien powstrzymać się od wszelkiej ingerencji w orzecznictwo sądów. Istniejące mechanizmy kontrolne w tym zakresie są w przekonaniu Rady wystarczające i nie wymagają uzupełnienia;
- 4) Ponadto Krajowa Rada Sądownictwa podnosi, że prowadzenie akt spraw sądowych

jest zadaniem sądów. Dlatego zdecydowany sprzeciw Rady budzi propozycja przyznania Ministrowi Sprawiedliwości kompetencji do przechowywania i archiwizowania akt spraw sądowych prowadzonych w całości lub w części w systemie teleinformatycznym (projektowany art. 175b § 1 pkt 5 ustawy). Wymiar sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z Konstytucją sprawują sądy, co stanowi o wyłączeniu ich uprawnień do przetwarzania danych osobowych zawartych w aktach spraw sądowych. Podkreślić trzeba, że z racji przedmiotu tych spraw akta te zawierają w dużej części informacje szczególnie chronione (sprawy karne, rozwodowe, o ochronę dóbr osobistych, ubezwłasnowolnienie itp), do których dostęp musi być gwarantowany z poszanowaniem praw jednostek których dotyczą. Krajowa Rada Sądownictwa podziela pogląd Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych i stanowisko Dyrektora Archiwów Państwowych, że kompetencje Ministra Sprawiedliwości (organu władzy wykonawczej) mogą w tym zakresie obejmować jedynie dostarczenie sądom stosownego oprogramowania i sprzętu komputerowego umożliwiającego sprawne prowadzenie (w tym przechowywanie i archiwizowanie) akt sądowych w systemie teleinformatycznym.

Krajowa Rada Sądownictwa podkreśla także, że projektowane art. 175a § 2 i art. 175 b ustawy w niedozwolonym stopniu naruszają sferę prywatności obywateli. Argumentacja wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawach Digital Rights Ireland Ltd C-293/12 i Kärntner Landesregierung C-594/12, przemawia za zaniechaniem wprowadzania tego rodzaju regulacji. Podobne bowiem rozwiązania budzą wątpliwości Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej m.in. z uwagi na brak skutecznych mechanizmów kontroli stosowania tego rodzaju przepisów, które ograniczają prywatność obywateli względem organów państwa.

Krajowa Rada Sądownictwa krytycznie ocenia także propozycję wprowadzenia systemu do transkrypcji zapisu dźwięku z przebiegu posiedzenia jawnego, albowiem jego funkcjonowanie oznaczałoby nieograniczone udostępnianie Ministrowi Sprawiedliwości ogromnej liczby danych osobowych uczestników postępowań sądowych.